

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Serisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Declarațiile d-lui Lukács.

Sibiu, 21 Augst n.

Insoțit de osutășasesprezece deputați din partidul național al muncii, — aduși cu două trenuri speciale, — a sosit domnul prim-ministru al țării noastre, Lukács László, Joi dimineața la Aiud, pentru a-și face darea de seamă, ca deputat ales în acest cerc electoral, în fața alegătorilor sei.

Vorbirea domnului ministru-preșident a fost așteptată cu mare interes de întreaga lume politică, pentru că după reclamele pe cari i-o făcuseră cu săptămâni înainte ziarele guvernamentale, ea avea să conțină însemnate puncte de orientare pentru viitor. Mai ales era vorba, că domnul Lukács se va pronunța în mod detaliat asupra legii electorale, pe care cu mare sete o așteaptă întreaga țară.

După cetirea vorbirii, dată din cuvânt în cuvânt de ziarele din capitală, vor fi remas însă toți cam desilusionați, pentru că domnul prim-ministru n'a spus nimica nou în Aiud, iar cu privire la noua lege electorală n'a spus cu nimic mai mult decât ce au spus alții: a precizat unele principii, pe baza cărora va fi compusă noua lege, dar amănunte nu a înșirat, probabil pentru că amănuntele nu-i sunt încă cunoscute nici domnului prim-ministru. Ne face adevărat impresia, că nici acum nu se știe în mod absolut, că noua lege electorală cum are să fie compusă.

În lunga sa vorbire domnul prim-ministru a spus ascultătorilor sei, cari au umplut sala de ședințe a comitatului, unde s'a ținut întrunirea, cum s'au întâmplat lucrurile la 4 Iunie n. când au fost votate legile militare, în felul cum au fost votate, și cum s'au purtat cei din opoziție, cari se consideră de martiri, pe când în realitate ei nu sunt decât niște — comedianți. Majoritatea a fost în drept să procedeze așa cum a procedat față de opoziție,

pentru că e dator să-și apere drepturile. Guvernul și majoritatea vrea pacea cu opoziția, chiar și din motivul, că mai este mult de muncit, dar condițiuni dela opoziție nu primește.

Cu privire la activitatea mai apropiată a parlamentului domnul Lukács a spus, că dieta va avea să voteze bugetul anului viitor, legea de penzie a funcționarilor, și legea electorală. Dacă se poate, cu concursul opoziției, dacă nu, fără opoziție.

Despre noua lege electorală a spus apoi următoarele:

Guvernul consideră reforma electorală de salutară și de urgentă, pentru că proximele alegeri negreșit să se poată face pe baza noii legi. De aceea să va grăbi cu compunerea și prezentarea ei.

E necesară reforma electorală și din motivul, că ea are să repare o mare nedreptate socială. Statul cere adevărat tot mai multe și mai mari jertfe dela cetățeni, e cu cale deci, ca în măsura aceasta să se estindă și drepturile cetățenești. În privința aceasta guvernul va merge până la limitele cele mai extreme, până acolo, unde interesele vitale ale țării încep să fie periclitate. Aci se va opri.

Vor fi ținute în vedere mai ales clasele industriale ale țării, cari nici nu existau pe vremea compunerii actualei legi electorale. Amănunte domnul prim-ministru nu poate da de astădată, pentru că proiectul de lege încă nu a trecut prin toate mâinile competente, dar în general poate să spună, că va fi clădit pe censul intelectual. Elementele inteligente primesc necondiționat dreptul de alegere. La ceilalți apoi dreptul de vot va fi legat de anumite condițiuni (cens, etate, domiciliu). Votarea secretă va fi introdusă acolo, unde ea e cu putință, nu însă preutindena. Votarea va fi decentralizată, se va face după comune, respective notariate, pe sate, și la mai

multe comisiuni, în orașe. Guvernul va pune mare pond pe curățenia alegerilor, și vor fi trecute în lege măsuri energice în privința aceasta. Toate cheltuielile de alegere se sterg. Se va prezenta apoi un proiect de lege și despre noua arondare a cercurilor electorale, și guvernul se va îngriji și despre regularea dreptului de alegere la comune și municipii.

Atâta e tot ce a spus, în cuvinte frumoase și bine primite, domnul prim-ministru Lukács în Aiud, iar cetitorii noștri vor fi de acord cu noi, când constatăm, că din cele spuse nu suntem cu nimic mai bine orientați, ori chiar liniștiți, cu privire la situația politică și la viitorul apropiat. Știm atâta, cât am știut și mai înainte, despre noua lege electorală, care, cum se vede, totuși nu e gata încă.

Acțiunea contelui Berchtold. Ministrul de externe al monarhiei noastre, contele Berchtold, a fost primit Vineri în lungă audiență din partea Maiestății Sale, Împăratului și Regelui nostru Francisc Iosif I, cărui i-a făcut raport amănunțit despre acțiunea începută din partea sa pe cale diplomatică pentru terminarea războiului turco-italian și pentru regularea raporturilor interne în imperiul turcesc astfel, ca echilibrul să nu fie clătinat în peninsula balcanică. Cele comunicate, și mai ales rezultatele de până acum ale acțiunii contelui Berchtold, au întrunit complăcerea Maiestății Sale în așa măsură, încât M. Sa a distins pe contele Berchtold numai decât cu marele ordin lăna de aur, pe care n'a avut-o dintre miniștrii de externe decât numai Kálnoky și Goluchowsky. Maiestatea Sa însuși i-a pus ordinul pe piept, imediat după terminarea prânzului de curte, la care a participat și contele Berchtold. În urma acțiunii ministrului nostru de externe, reprezentanții puterilor mari europene se vor întruni în curând în conferință, pentru a se consulta și a lua hotărârile necesare.

„Maghiarii și Românii”.

Sub titlul acesta a apărut Joi, săptămâna trecută, un prim-articol în ziarul „Budapesti Hirlap” din capitală. Articolul e scris de domnul Lovassy Andor, vicecomite în Turda, pe care-l cunoaștem de om cu vederi proprii în chestia de naționalitate, vederi corecte și sănătoase, și-l cunoaștem de funcționar activ, constiențios și drept față de populațiunea comitatului în fruntea căruia se află, fără deosebire de naționalitate. E unul dintre puținii funcționari din patrie, cari formează excepțiunea, pentru că cei mulți nu sunt așa, deși toți așa ar trebui să fie.

Domnul Lovassy e un sincer aderent al politicii de împăcare cu Românii, și în scopul acesta a scris și articolul din întrebare. Cunoșcând noi mai demult vederile domnului Lovassy în chestia aceasta, nu ne-a surprins de loc temeinicul său articol; dar ne-a surprins mult faptul, că articolul a fost publicat în foaia în care a apărut, cunoscută nouă că o foaie de rară intransigență maghiară în chestia de naționalitate, și mai ales în chestia română. Se fie aceasta o îndreptare spre bine a părerilor domnului dela conducerea acestui mare ziar maghiar?..

Revenind asupra articolului dlui Lovassy, constatăm, că în el se arată cu multă dreptate, cum alții au băgat de cele mai de multeori neînțelegerile și dușmăniile între Maghiari și Români, și cum funcționari cu tact și cu înțelepciune au știut să aplice totdeauna conflictele și să mulțamească pe Români.

Se spune apoi, că inteligența română, mereu în creștere, poartă astăzi o luptă energică, mai ales pe teren economic, pentru înaintarea poporului român. Meritul ei este, că se văd astăzi progrese mari culturale și economice la Români. Poporul maghiar, societatea maghiară, statul

FOIȘOARĂ.

Puterea vindecătoare a poamelor.

Un medic de frunte scrie într'un ziar mare parisian un articol foarte interesant despre puterea vindecătoare de boale, ori împedecatoare de boale, a poamelor, atât de mult și de bine cultivate pe alte locuri, și atât de mult negleșite pe la noi. Dăm și noi din păreriile medicului francez pe următoarele:

Toate poamele acrișoare și dulci cuprind: apă, acide, zahăr, săruri minerale, pectină, iar materii albuminoase în câțime neînsemnată. Apa din ele este de cea mai mare însemnată, fiindcă mașina noastră, trupul, nu poate lucra fără apă. Iar apa din fructe e cu mult mai folositoare decât cea goală, fiindcă are în ea zahăr — levuloză și dextroză, — zaharuri, cari nu sunt numai o imitație nefădăstulătoare și slabă a celor din natură, ci zaharuri vii, cari ard în sânge, ca în cuptor lemnul uscat... Acidele (acrișile) din fructe sunt imblânzite, căci se împărechesc cu potasa. Așa, că nu cuprind acid malic, tartaric și pectic slobode, ci combinate cu potasă, deci malat, tartarat, pectat etc. de potasiu.

Aceste săruri ard și ele în organism, dând carbonat de potasiu. Acest carbo-

nat topește uratele și mătură organismul, alungând prin rinichi aceste otrăvuri, cari ne dau atâtea boli, în legătură cu podagra, cu înțepenirea și împietrirea arterelor etc. Fructele, prin acrimia lor, fac curățirea internă a corpului omenesc.

Cu cât vom mânca fructele mai pline de viață, mai proaspete, cu atât mai mare folos vom avea pe urma lor. Iată de ce fructele de mână la țară, în pomete, sunt totdeauna mai gustoase, decât cele aduse în oraș și păstrate timp mai mult sau mai puțin îndelungat.

Acum se știe, că până și puterea leucitoare a apelor minerale nu stă atâta în compoziția lor chimică, pe cât în prospețimea lor, în niște combinații delicate, — multă vreme necunoscute, pe cari abia cele din urmă desoperiri de radio-activitate, despre ioni electricei, etc. încep să ni le explice, — cari se pierd în mare parte în apele puse în sticle și trimise peste mari și țări.

Acum știm, ce înrăurire au agenții imponderabili, ca: razele soarelui, razele radiului, razele Röntgen, curenții electricei, soluțiile cu ioni electrizati etc.

Iată și amănuntele privitoare la unele fructe:

Merele cuprind eteruri, cari le dau parfumul. Aceste eteruri liniștesc ficatul și nervii; cuprind tartrate, cari fac să lucreze stomacul și mafele. Carnea merelor are

pectina, care încheagându-se ne dă peletea atât de plăcută și de folositoare, indeosebi copiilor. În ea se află multă apă, săruri de potasiu, indeosebi malat.

Pentru oamenii în vârstă mai de dorit este să mănânce merele fierte sau oapte în cuptor, dar cu puțină ouă tot, ba chiar și cu sămburi.

Vinul de mere este minunat împotriva podagrei și a pietrelor, ce se fac în bătă și în rinichi. Doctorii ne încredințează, că în Normandia, — unde beutura națională este vinul de mere — se află de zece ori mai puțin bolnavi de piatră decât la Bourgogne, unde oamenii beau numai vin.

Prunele uscate dau compot minunat, cu condiție să stee mai întâi 24 de ceasuri să se moaie bine în apă, să le punem nițică vanilie și foarte puțin zahăr.

Fragile și căpșunile formează foarte bun leac împotriva reumatismului învechit, căci pe lângă altele cuprind un săliolat.

Nu e în câțime mare, dar e sub o formă așa de minunată, încât lucrează înzecit mai tare decât același săliolat, fabricat la farmacii, dar totodată fără primejdii. O bucată de vreme s'a crezut că-i basm vorbe, că fragile au săliolat; ba doctorii au dat chiar în judecată pe un negator din prona săliolatului din siropul de fragi ce vindea.

Îl învinuiau, că l-a pus el. Omul se apăra, că nici n'a visat, și ea să-și dovedească nevinovăția, a cerut să i se dea fragi din piață și să facă siropul sub paza unui doctor.

S'a împlinit dorința și siropul s'a găsit, că avea săliolat!

Siropul de fragi ușurează pe podagra, dar pe cei cu pielea prea fragedă îi supără, prinuindu-le bubușoare, cari îi ustură.

Puterea binefăcătoare a fragilor și căpșunelor se cunoaște din vremuri foarte vechi, căci cei mai vechi oameni s'au nutrit cu aceste fructe atât de gustoase. De altfel nici animalele nu le desprățesc.

Migdalele sunt și ele nu se poate mai folositoare. Fiziologul rus Pavlof, și elevii sei, Șigin și Lobasof, au stabilit, că grăsimile luate înaintea și după mâncare întârzie și împuținează sucul gastric. Laptele dat celor cu suc prea acru în stomac, îi liniștește, pentru că untul din el potolește lucrarea prea puternică a glandurilor din pereții stomacului, lucrează ca un cataplasma liniștitor.

Migdalele trebuie lăuate să se moaie bine în apă și curățate de pojghița de pe ele și ținute în lapte cu puțină vanilie. Mânând câte 40—60 de grame la masă, cei cari sufer de acrimie la stomac se liniștesc.

maghiar, e dator, nu să impedece această mișcare, ci se caute, ca în lupta de emulare se rămână deasupra. Spune, cât de frumoase și de edificatoare sunt petrecerile românești, date sub auspiciile „Astrei”, și cât de desgustătoare sunt, „cabareturile” ungurești. Face propagandă pentru îmbunătățiri economice în Munții Apuseni din partea statului, și pledează pentru o mai sinceră apropiere a maghiarimei de Români pe terenul social. Arată ce momente plăcute a avut în Cucerdea-săcuiașă, în anul trecut, cu ocaziunea sfințirii bisericii gr. ort. române de acolo, când a stat în societatea Esceleției Sale, Mitropolitului *Ioan Meșianu*, „încărunțitul și înțeleptul patriarh din scaunul arhiepiscopesc al Sibiuului”, și a vorbit și cu alți distinși preoți, asesori consistoriali „cu cultură înaltă și minte ageră”, dela cari încă auzit, că Maghiarii se pot și *trebue* să se înțeleagă cu Românii. De aceeași vederi e apoi și Esceleția Sa, Mitropolitul *Dr. Victor Mihalyi* din Blaj. În fine constată domnul Lovassy, că două gravamine mari și ușor de delăturat au Românii. Nu li se permite să-și aleagă deputați de ai lor, acolo unde ei sunt în majoritate, și în comitatele locuite de Români nu li se dau destui funcționari din neamul lor. Dacă ar înceta această stare de lucruri, s'ar îndrepta situația. Amintește, cum în Bihor era odată protonotariul român, fizicul român, patru prim-pretori români, mai mulți pretori români, și pentru aceasta „nu s'a făcut nici o sguđuire în lume, și nici patria nu a fost tradată”...

Am schițat pe scurt articolul dlui Lovassy, care ne dă acum o nouă dovadă despre bunele intențiuni pe cari le are de a vedea efectuită cât mai curând înțelegerea între Maghiari și Români, popoare avizate unul la altul. O dorință, care e și a noastră!

Cvincvenalele preoției.

Cu venirea la putere a partidului muncii, ba chiar și sub durata campaniei electorale din urmă, glasul dulce și ademenitor al guvernului avea pentru toate corporațiunile morale și intelectuale din patrie câte un cuvânt de mângăiere. Așa învățătorilor de stat și confesionali li s'a pus în vedere urcarea salariului. Tot astfel preoției i s'a promis, nu numai urcarea dotațiunii, ci deosebi acordarea de cvincvenale, fără considerare la pregătiri inferioare.

Încălzită de raza speranțelor întreaga preoție din patrie aștepta liniștită împlinirea făgăduințelor. Durere însă, că după comunicările ziarelor din capitală, toate nădejțile și făgăduințele ni se spulberă în vânt. Ca să arăt publicului cetitor glasul îngrijorării preoției cu pregătiri inferioare,

Bune sunt nu numai aceste fructe, dar toate, dacă le întrebuințăm potrivit cu însușirile lor, ascultând de sfatul doctorului, care ne cunoaște boala sau slăbiciunea.

Strugurii lucrează asupra ficatului, a rinichilor și a mățelor. Toți cei otrăviți cu urate și cei cu arterele împietrite, cei cari mănâncă prea mult, se fac bine mâncând struguri. La congresul de fizioterapie, adică medicină prin dietă, reze, electricitate, etc., profesorii Linossier, Toillens și d-rul Carles, au arătat pe larg cum lucrează strugurii. Apa, sărurile lor de potasiu, lucrează asupra rinichilor; zaharul lor înăruște asupra ficatului; substanțele pețice și tartratele lucrează asupra mățelor, făcându-le slobode. Cura de struguri folosește atât celor slabi, cât și celor prea grași și sângioși.

Celor dintâi li se dă câțime de 800—1000 de grame pe zi, mănâncă în mai multe rânduri. Totodată li se dă hrană bogată de carne și grăsimi.

Celor grași li se dă puțină carne, puțină grăsimi, ba chiar li opresc medicii cu totul de la acest fel de hrană. Li se dă voe să mănânce numai legume. Struguri pot mânca până la 1 kg. 2 pe zi. Deocamdată cura aceasta obosește, apoi se deprind cu ea. Dacă nu merge, micșorează câțimea.

dau în traducere comunicatul de sub rubrica „Biserică și Școală” din Nr. 189 al ziarului „Budapesti Napló” dela 11 August 1912 în care, sub titlul *Stefan Tisza despre cvincvenalul preoțesc*, se spun următoarele:

„Din Eperjes se anunță, că contele Stefan Tisza a adresat o scrisoare redacțiunii ziarului evanghelic: „*Örökös*”. În scrisoare contele răspunde acelor preoți, cari și-au arătat îngrijorările privitoare la deolarățiunea ministrului de finanțe în chestia cvincvenalelor preoțesti. Contele Stefan Tisza desvultă ideea, că ministrul de finanțe, Teleszky, vrea să împărțască de cvincvenale pe toți acei preoți, cari au îndreptățirea și pot reflecta la întregirea masei de 1600 cor. „În baza acestora, zice în scrisoarea sa contele Tisza — întreagă preoția cu o calificare superioară se va bucura de cvincvenale, și numai acei preoți nu vor primi cvincvenale, în favoarea cărora legea, din cauza pregătirilor inferioare, în loc de 1600 cor. le asigură numai 800 cor. congruă”.

Apare evident din acest comunicat, că nu se va ținea samă de egalitatea funcțiunilor pastorale, ce le prestează întreaga preoție, fără deosebire, ci uitându-se făgăduințele date, ni se nesocotește chiar baza ajutorului de stat, întru cât, celor cu întregirea la 1600 cor., li se recunoaște dreptul la cvincvenale, iar celor cu pregătiri inferioare, nu; — ca și când noi am fi lipsiți cu desăvârșire de vreo întregire.

Fiind chestiunea aceasta limpede ca lumina zilei, fac următoarea propunere:

Preoția gr. ort. română din întreaga mitropolie cu o calificare inferioară, prin o reprezentățiune la In. guvern, înaintată până la 1 Septembrie nou prin o delegațiune compusă din preoți interesați, câte 2 din fiecare tract, să ceară ștergerea eventualelor puncte gravaminoase din proiectul sau de lege referitor la cvincvenalele preoției.

Pe iubii noștri colegi cu 8 clase îi rugăm să ne tindă mână de ajutor, solidarizându-se cu cererile noastre.

Un preot din Bihor.

Jubileul Regelui din Bulgaria.

Joi, în 2/15 August c., s'au împlint 25 de ani dela urcarea pe tronul Bulgariei a actualului rege Ferdinand. Această aniversară a fost sărbătorită pretutindenea în Bulgaria cu solemnitate mare. S'a serbat câte un serviciu divin în toate bisericile bulgărești și a fost paradă militară în toate garnizoanele. Sărbările cele mari au decurs apoi în Târnova, în prezența familiei regale, a autorităților publice și a unui public foarte numeros.

Regele, regina, principii și principele au sosit cu suitele lor Joi dimineața la Târnova, unde li s'a făcut primire sgomotoasă. I-a adus un tren special de curte. Cu tren special au sosit apoi la Târnova și membrii corpului diplomatic, ministrii, preșidenții și vicepreșidenții adunării naționale, reprezentanții înaltelor instituțiuni de stat și membrii deputațiunii, care acum 25 de ani a înștiințat pe regele Ferdinand, că a fost ales pentru a urca tronul Bulgariei.

Începerea solemnității a fost anunțată prin 31 lovituri de tunuri și prin sunetul clopotelor dela toate bisericile din Târnova. Cortegiul s'a pus apoi în mișcare, dela gară, la câmpul dela Marnopole. Aci

În țările bogate 'n podgorii și unde mai la fie-se casă avem și struguri, cura aceasta se face lesne. Cu cât mănăncăm struguri mai proaspeți, dacă se poate chiar în vie, cu atâtă și lucrarea lor este mai grabnică.

Strugurii cuprind mai toate materiile din cari se alcătuiesc purgativele din farmacie, dar în așa formă, în cât, în câțimi mult mai mici, totuși lucrează.

La cei slabi, dar bine nutriți, vom da numai carnea boabelor, fără pojghiță.

După ce se isprăvesc strugurii, ne putem folosi de mere, apoi de pere (măncate dimineața), de portocale, de cireșe, de prune și ajungem iar la struguri, în cât nu este lună pe an în care să fim lipsiți de fructe.

Lămăele sunt foarte la modă acum. Sunt folosite în potruiva scorbutului (studivite) și lucrează bine asupra rinichilor. — Dar după năvălul știut al oamenilor, s'au făcut și greșeli, căci unii au s'jans să mănânce câte 25 pe zi! Șease până la opt e doza, peste care nu e bine să se treacă. Sucul de lămăe trebuie apoi puțin îndulcit și subțiat cu apă. Să se iee la patru ceasuri după masă. Căseauă neagră, cu zamă de lămăe, luate dimineața, are minunat efect întâritor. Ceaiul asemenea. De aceea, ceaiul să nu se iee niciodată fără lămăe.

aștepta primăria orașului cu consilierii comunali pe regele pentru a-l saluta în fața eroului de triumf, care fusese ridicat întru onorarea zilei. Regele a răspuns mulțămind pentru buna primire, apoi s'a început slujba religioasă la orele 7 și jumătate, celebrată prin Mitropolitul din Târnova. La sfârșitul slujbei s'au dat alte 31 pușcături de tunuri, apoi a urmat trecerea trupelor în revistă. După parada militară, într'un pavilion ridicat anume spre scopul acesta, a avut loc recepțiunea. Regele a primit corpul diplomatic, miniștrii, preșidenții adunării naționale, membrii sfântului sinod etc., cari toți au adus călduroase felicitări regelui Ferdinand din prilejul împlinirii primului sfert de veac ca domnitor al Bulgariei.

La ora unu a fost apoi prânz mare, după masă sărbări frumoase popora e, s'ara iluminată în oraș, iar târziu noaptea familia regală s'a reîntors la Sofia, cu tren special. Regele Ferdinand a primit felicitări dela toți domnitorii din prilejul jubileului sen.

Anunț școlar.

Școala diecezană de fete din Arad.

— Cu internat și drept de publicitate. —

Se aduce la cunoștință onoratului public, că înscrierile la școala civilă de fete cu internat din Arad pentru anul școlar 1912/13 se vor face în zilele de 3/16 și 4/17 Septembrie a. c., — în localitatea școlii (Strada Deák Ferencz nr. 27).

Părinții vor proceda înăă corect, dacă în scris își vor anunța fetele spre primire încă de mai înainte, îndată după publicarea acestui anunț, adresându-se în această afacere referențului dela consistoriul rom. ort. din Arad, dlui Dr. George Ciuhandu, dela care se vor putea cere și eventualele informațiuni, de cari ar mai avea trebuință.

Taxa pentru internat, pe întreg anul școlar este de 500 cor., în care sumă se cuprinde și didaștrul școlar.

Taxa de întreținere este a se plăti anticipativ în 4 rate de câte 125 cor., și anume: la 1 Sept., 1 Nov., 1 Febr. și 1 Aprilie al anului școlar, la administrația casei consistorului, în persoană sau cu poșta.

Rata primă a taxei de internat este a se plăti înainte de înscriere.

Pentru această taxă elevele vor primi:

1. Instrucțiunea reserată pentru clasele I.—IV. civile, educațiune religioasă-morală, deprindere în conversația română, maghiară și germană, apoi instrucție în economia de casă, deprindere în pregătirea bucatelor, croit și cusut.

2. Locuință în odă igienică îngrijită, provăzute cu mobile necesare.

3. Vipt întreg și anume: dejun (cafea ou lapte), prânz (2 plesse, iar Dami-neca și în sărbători 3—4 plesse), ugină (cafea ou lapte) și cină (două plesse).

4. Spălat, luminat, încălzit și tot la două săptămâni baie (școală).

Afară de taxa de întreținere elevele interne mai au a solvi 10 cor. pentru medicini (pe întregul an), pentru care taxă elevele interne vor primi în caz de lipsă îngrijire medicală și medicamente.

Pentru instrucția de pian se plătește lunar o taxă de 10 cor. (3 ore la săptămână).

Atât elevele externe, cât și cele interne vor plăti odată pentru totdeauna la prima înscriere 6 coroane ca taxă de înscriere.

Înainte de înscriere, fiecare elevă, care vrea să fie internă va avea să dovedească plățirea ratei din taxa de întreținere.

Tot la înscriere fiecare elevă va avea să mai plătească: pentru biblioteca școlară 1 cor.; pentru anuar 2 cor.

Taxele de înscriere, medicină, anuar și pentru biblioteca se vor plăti la mâna directoarei școlii deodată cu înscrierea. Tot la directoarea școlii va trebui plătită lunar și anticipativ taxa de pian.

Elevele externe vor plăti didaștru 60 cor. la an, care asemenea se va solvi anticipativ, în 4 rate egale de câte 15 cor. și anume: rata I. la înscrierea din Septembrie, rata II. la 1 Nov., rata III. la 1 Febr. și rata IV. la 1 Aprilie al anului școlar, de asemenea la mâna directoarei școlii.

Elevele externe, cari se înscriu mai târziu au să plătească întreg didaștrul, iar elevele primite în internat mai târziu vor avea să plătească didaștru numai pe timpul întârzierii.

Elevele interne, cari ar absenta din internat în decursul anului școlar din cauză de morb sau din alte cauze, — fie absențarea mai lungă ori mai scurtă, — vor avea să plătească întreagă taxa de întreținere, dar numai în cazul când eleva ren-

pectivă, pe lângă toate că va fi absentat ar putea fi admisă după lege la examen public ori privat.

Elevele, cari ar intra mai târziu în internat, vor avea să plătească întreagă taxa care cade pe cvartalul în care vor fi primite în internat.

În clasa I. civilă se primesc eleve cari dovedesc, că au absolvat cu succes 4 clase elementare ori, în lipsă de certificat școlar vor presta examenul de primire.

În celelalte clase se primesc eleve, cari dovedesc prin atestat școlar, că au absolvat cu succes clase premergătoare la școală de categoria școlii civile.

Absolventele clasei a VI-a elementare se primesc pe baza unui examen de primire, în clasa corăspunzătoare etății lor și rezultatului dovedit la examenul de primire.

Elevele cari se înmatriculează pentru primadată la școală, au să producă: extras de botez (din matricula bisericească), atestat școlar din clasa precedentă și certificat de revaccinare; — celelalte eleve au să prezente numai atestatul școlar.

Fiecare elevă internă are să aducă cu sine: 1 saltea (mădrat), un covorel lângă pat, 2 perini cu 4 fețe, 1 plapomă ou 2 cearșafuri de desupt (lepedee) și 2 ouverturi albe (acoperitoare de pat), 6 bucati de rufe, schimburi, din fiecare și anume: 6 cămeși, 6 camizoane, 6 pantaloni, 6 părechi de ciorapi, 4 rochițe, 12 batiste, 6 ștergere, 3 serviete, toate cu monogramuri proprii, apoi tacămuri: cașit, furculiță, lingură mare și linguriță, 2 pahare (1 pentru beut, altul pentru dinți), 1 lavor (lighian), 4 cărpe pentru șters lavorul; perie de cap, de dinți și de haine; peapten și foarfeol, haină de port și 4 surțe negre, 1 palton (haină de iarnă), o pelerină vânăță, 2 părechi de ghețe și 1 ploier.

Afară de acestea fiecare elevă internă ori externă, îndată dela începerea anului școlar are să se provadă cu recerșutele manuale și revizite de învățământ, și cu revizitele de scris, de lucru de mână (și de muzică, cine vrea).

Pentru lucrul de mână și pentru alte trebuințe se va depune la mâna directoarei internatului o sumă oarecare de bani, despre care se va purta socoteală.

Elevele la înscriere au să fie însoțite de părinți sau îngrijitorii lor.

În privința uniforme, care va fi modestă, se vor lua la vremea sa dispozițiuni din partea directoarei internatului, ca să fie cât de ieftină și bună.

Prelegerile se vor începe fără nici o amânare în 6/19 Septembrie, și dela acest termin elevele vor putea fi primite numai cu concesiune specială din partea consistorului diecezan.

Consistorul rom. ort. din Arad.

Hotărârile Sărbilor moderați.

Sărbii moderați din patria noastră s'au întrunit în conferință în 11 August n. c. în comuna Beia-veche și au luat și ei pozițiune în chestia suspendării autonomiei bisericii gr. ort. sârbești, votând cu ocaziunea această următoarele hotărâri:

1. Cu părere de rău trebuie să stabilim, că prin suspendarea ordinațiunilor date dela 1868 încoace cu privire la autonomia bisericească au primit o lovitură gravă Sărbii aparținători mitropoliei din Carloveț, dar cu gândire patriotică.

2. Condamnă conferința pe toți aceia, cari au dat anză și prilej, ca în contra autonomiei bisericești să se aplice astfel de măsuri severe.

3. Provoacă conferința pe toți Sărbii cu gândire patriotică, să se poarte cu calmitate, pentru că numai astfel pot ajunge să vadă regulată chestia cât mai curând în mod final și salutar.

4. Face atență conferința pe poporul sârbesc asupra urmărilor primejdioase, cari li pot s'junge, dacă ar vrea să fie sanată starea actuală de lucruri astfel, cum au intențiunea să încerce unele partide sârbești; fiindcă regularea autonomiei bisericii sârbești atârână nu numai dela poporul sârbesc, ci și dela alți factori competenți.

5. Conferința alege un comitet de 12, compus din următorii domni (urmează înșirarea lor cu numele): încredințați cu conducerea și regularea afacerilor.

6. Conferința declară, că consideră de un rău transitoriu starea excepțională de lucruri intrată în autonomia bisericească și invită pe urma confastunilor din anii din urmă, constatate în autonomia bisericească, și e conștient, că cu aprecierea meritelor pe cari și le-a câștigat poporul sârbesc întru apărarea libertății patriei acesteia: regularea definitivă a autonomiei,

regularea sfacerilor bisericesti și scolare, nu va întârzia mult.

7. Dacă din orice parte s'ar inserca stîrbirea autonomiei bisericesti, vom lupta în modul cel mai energic, cu toate mijloacele cari ne compet pe baza legii.

8. Conferența decide că hotărârile acestora ale ei să fie aduse la cunoștință publică pe calea presei și provoacă pe toți sârbii cu gândire patriotică, că dacă vor fi invitați, să primească a face parte în aceste zile grele și pline de primejdii din corporațiunile autonome bisericesti, fiind aceasta o datorință patriotică, pentru că numai astfel se poate pregăti terenul care ne va da posibilitatea de a vedea întrunit congresul național bisericesc.

9. Provoacă comunitățile bisericesti ca să se adreseze cu petiție Patriarhului spre a interveni în chestia convocării cât mai urgente a congresului bisericesc.

10. Roagă în fine episcopatul gr.-ort. sârbesc, precum și deputații sârbi din dieta țării, ca se intervină toți la guvern în chestia regulării grăbniei a autonomiei bisericesti.

La conferența aceasta a sârbilor moderați au participat 305 de inși, toți din clasa inteligentă.

Din despărț. „Asociațiunii“.

Convocare.

Onorații membri ai despărțământului Agnita al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, constător din comunele cercului administrativ al Agnitei, precum și toți sprîjitorii culturii românești, sunt invitați la adunarea generală ce se va ține în 15/28 August a. o. la 2 ore d. a. în comuna Șumbeș, cu următorul program:

1. Deschiderea adunării;
2. Raportul secretarului;
3. Raportul casarului;
4. Alegerea unei comisii pentru cenzurarea rapoartelor de sub 2 și 3;
5. Alegerea unei comisii pentru înscrierea de membri noi și încasarea taxelor dela membrii vechi;
6. Decidere asupra propunerii comitetului cu privire la întregirea despărțământului;
7. Disertațiuni;
8. Rapoartele comisiunilor;
9. Alegerea delegaților pentru adunarea generală;
10. Eventuale propuneri în cadrul statutelor;
11. Deschiderea expoziției de țesături și lucruri de mână femești.
12. Închiderea adunării.

Agnita, 3/16 August 1912.

Ioachim Muntean
direct. desp.

NOUTĂȚI.

Ziua nașterii Maiestății Sale. Duminecă, în 18 August n., fiind ziua nașterii Maiestății Sale, Împăratului și Regelui nostru Francisc Iosif I., serviciul divin a fost oficiat în catedrala din Sibiu prin Escelența Sa, Înaltpreasfințitul Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meșianu, asistat de domnii: Galacteon Șagău, Ioan Droc, Lazar Triteanu, Dr. V. Cioban și de diaconii Dem. Câmpianu, Dr. Vasile Stan și Cornel Buzura, care în cursul sfintei liturgii a fost sfințit întru presbiter pentru parohia Agribici, tractul Clujului. A cântat corul meseriașilor. La finea sfintei liturgii Escelența Sa a cetit obicei-nuita rugăciune pentru sănătatea și lunga viațuire a Maiestății Sale, iar credincioșii din catedrală au ascultat-o în genunchi. În onoarea zilei a fost masă mare la Escelența Sa.

Instalarea Episcopului Gherlei. Preasfinția Sa, Episcopul Dr. Vasile Hossu, a luat în primire conducerea și chivernisirea diecezei gr.-cat. române a Gherlei în 8 August n. în ședința capitulului, în care au fost cetite și luate spre știre actele de denumire și preconisare ale P. S. Sale.

Membru al casei magnaților. Distinsul fruntaș al compatrioților noștri sași, domnul Dr. Carol Wolff, a fost numit membru pe viață al casei magnaților. Ne bucurăm și noi de această distincție rară și meritată.

Proprietar de regiment. Escelența Sa, domnul general de corp Hermann Kövess de Kövessháza a fost numit din partea Maiestății Sale, Monarhului nostru, proprietar al regimentului 95 de infanterie din armata austro-ungară.

Pentru fondul gazetărilor români. Domnul I. V. Păcășian și doamna Silvia Păcășian au contribuit la fondul gazetărilor români dela noi cu suma de douăzeci coroane, în loc de sunuț pe sicriul mult regretatului lor nepot Simion Ciuchină, decedat în 17 August n. în Dicioșmărtin.

Caz de moarte. Din Paris se anunță înțetarea din viață a renumitului compozitor francez Jules Massenet, în etate de 60 de ani. Din operele sale sunt cunoscute mai ales: Regele de Lashore, Irodiada, Manon, Don Cesar de Bazan. A lăsat mai multe compoziții gata: o melodramă în trei acte, Cleopatra operă în cinci acte, și numeroase alte lucrări muzicale.

Monument lui Heine. Duminecă după amiază s'a desvelit la Halle primul monument ridicat lui Heine în Prusia. Monumentul, înălțat pe cheltuiala reuniunii „Heinrich Heine“, nu deorează nici o piață publică a numitului oraș, ci numai grădina modestă a unui stabiliment de distracțiune. Festivitatea desvelirii a fost cât se poate de nepretențioasă.

Gas subpământean la Basna. În comuna Basna, din comitatul Târnavei mici, s'au început încă din 27 Iunie cercetările de gaz subpământean. În sfârșit, Mercurul trecut, cercetările au izbutit. Dela o adâncime de 138 metri a erupt o mare cantitate de gaz, — se zice că la 10.000 metri cabicii pe zi.

Alegeri nouă în Turcia. Ministrul de interne a dat autorităților din vilaiete o circulară privitoare la nouăle alegeri, ale căror formalități se vor începe încă din luna aceasta. Noii deputați se vor întruni în Constantinopol în ziua de 14 Noemvrie a. o. Marele vizir pretinde dela toți funcționarii să grijească, ca alegerile să se facă deplin libere și fără nici un fel de înfrârire; în caz de nesupunere, li se pun în vedere aspre pedepse.

Manuscrise scumpe. În Londra s'a ținut o licitație de manuscrise. Cu ocazia aceasta s'au vândut scrisori de ale oamnelor vestiți de toate naționalitățile. Pentru o epistolă scrisă de Carlyle s'a dat 540 coroane, pentru un manuscris din tinerețe al lui Oscar Wilde 187 de coroane, scrisori de Dickens s'au vândut cu 40—60 coroane, o scrisoare de Richard Wagner cu 386, alta de lord Byron cu cinci mii de coroane.

† Simion Ciuchină, oficial la judecătoria reg. și proprietar în Dicioșmărtin, a decedat Sâmbătă în 17 August n., orele 3 d. a. după lungi și grele suferințe, în etate de 53 ani. Îl deplânge soția sa Maria născută Popp și mama sa Rădila născută Parhon. A fost înmormântat luni, la orele 2 d. a. în cimitirul bisericii gr.-cat. române din Dicioșmărtin. Fie-i țărîna ușoară și memoria binecuvântată!

Aviz. Rugărilor de primire pe a. sc. 1912/13 în internatul gr.-or. rom. diecezan din Beiuș trebuie înaintate rectoratului până cel mult 11/24 August. Rugările vor fi instruite cu: a) testimoniu școlar, b) certificat medical. Elevii internatului din anul trecut nu sunt scutiți de a re-curge, cum nici aceia, cari și-au înaintat rugările către consistorul din Orade, pentru a fi primiți gratuit în internat. Taxa de întreținere este de 420 cor. Informațiile detaliate sunt publicate în organul „Biserica și Școala“.

† Maria Perian născ. Balta, soția parohului Ioan Perian din Criștior, după scurta dar grele suferințe a răposat în 1/14 August 1912 în al 53 lea an al vieții și al 35 al fericii sale căsătorii. Odihnească în pace!

Himen. Dl Ioan Popoviciu inv. în Mercheș s'a logodit cu domnișoara Elisaveta Șolca, fiica parohului B. H. Șolca din Fălmăș.

Târgul de vite în Sebeșul-săseșo se va ține în 21, 22 și 23 August, iar târgul de mărfuri în 24 August.

† Preoteasa Elena Comanescu n. Popoviciu, după grele suferințe, împărțită fiind cu sfintele taine, a încetat din viață Duminecă în 5/18 August a. la 5 ore 30 min. p. m. în al 66-lea an al vieții și al 41-lea an al fericii sale căsătorii. Rămășițele pământești ale decedatei au fost depuse spre vecinică odihnă Marți în 7/20 August a. la orele 3 p. m. în cimitirul român gr.-or. din Codlea. Fie-i țărîna ușoară și memoria binecuvântată!

Operațiune medicală după 41 de ani. În comun Düsselndorf s'a făcut Luna trecut a operațiune poate unică în felul său, și adică: extracțiunea unui glonț din 1871 din corpul meseriașului Nomrowsky, care în războiul franco-german fusese soldat. În lupta dela Dijon, întâmpnat în 23 Ianuarie 1871, soldatul primise un glonț în piept, glonțul a trecut prin plămâni și s'a oprit în spate. În cursul vremii plumbul, care avea o grosime de 18 milimetri și o lungime de 24 milimetri, s'a lăsat în corp tot mai jos, până când a ajuns în sold, de unde acum a fost operat.

Moștenitorul de tron în călătorie. Sultânul a dat voe moștenitorului de tron Iussuf Izzedin, să călătorească timp mai îndelungat în străinătate. Principele are să stea câteva zile în Viena, va merge apoi pe câteva săptămâni în Elveția, ear de acolo la Paris. Se mai vestește că Iussuf Izzedin va avea o întrevedere cu delegații italieni, în afacerea negocierilor de pace.

Se răspândește somnambulismul. Un psihiatru englez a sules în timp de 45 de ani date privitoare la boalele mentale ale omenirii din toată lumea. A sfat, că mai ales somnambulii se sporesc în mod îngrozitor; în Anglia la 1840 era un somnambul la 573 de persoane, ear astăzi la 274 de persoane. Acelaș raport este și în Franța și Elveția. Somnambulismul aproape necunoscut la popoarele neocivilizate. Ca cât crește mai mult încrederea spirituală, și cu cât este mai deasă alergarea după distracții, cu atât se sporește și numărul somnambulilor. Cauza principală a răspândirii boalei este alcoolismul: 25 procente dintre somnambuli sunt alcoolici.

Condamnarea la moarte a unui copil. Cartea cu jurată a departamentului Sina, cum se vestește din Paris, a rostit sentență asupra unui băiat de 13 ani, cu numele Marcel Rouches, acuzat pentru omor premeditat. Băiatul își omorâse matusa și o jăfuisă de banii primiți dela casa invazilor. Juriul, în considerare că și rudele mai de aproape ale băiatului îl zugrăveau ca pe o ființă cu desăvârșire stricată, l-a osândit să fie ghilotinat.

Aviz. Concertul cel va aranja corul bis. gr.-or. rom. din Zlatna anunșt de 15/28 August 1912, — din cauza neprevăzute se amână pe 8 Septembrie st. n. a. c. Duminecă a Ila după Adorm. Născ. de D. zeu. Zlatna, 16 August 1912. Parteniu Duca, invățător.

De ale emigrării. Statistica oficială, apărută zilele acestea, arată că în prima jumătate a anului 1912 au emigrat din Ungaria 41 mii de oameni, și s'au întors în patrie 12 mii; astfel țara a pierdut prin emigrare în o jumătate de an 29 mii de locuitori. În timpul corespunzător al anului precedent numărul emigranților a fost 27 mii, s'au întors acasă 15 mii, astfel pierderea în jumătatea anului 1911 este de 12 mii de persoane.

Cea mai scumpă operă. Marea operă din New York a angajat pentru stagiunea viitoare un număr de artiști și de artiste neobișnuit de mare. Cântărețe angajate sunt: 17 soprane, 12 artiști și mezosoprane; cântăreți sunt: 18 tenori, 12 baritoni și tot atâtea basisti. Dirigenți: 6, ajutoori de dirigenți 7, membrii orchestrei 100, regizori: 10 și tot atâtea maeștri de balet. Directorul operi are un salariu de 120 mii coroane, — o sumă nu tocmai mare, dacă luăm în considerare că mulți din artiștii operi au un venit anual de un păttrar de milion de coroane. Plata cea mai mare o primește Caruso, și adică 2500 dolari pe seară; 2000 de dolari pe seară capătă Marcela Sembrich și celebra Luiza Trazzini. Alți tenori se plătesc cu 800—1200 dolari de o reprezentație; baritonii sunt retribuiți cu câte 600 de dolari. Având în vedere aceste spese uriașe, este natural că și prețul de intrare este mai mare decât în ori ce teatru din Europa. Opera din New York încasează nu arareori câte 50.000 de cor. pe zi; iar în termin mediu 32.000 de coroane. Echilibrul financiar se susține firește cu mare greutate. Ac-

ționarii sunt mulțamiți, dacă deficitul unei stagiuni nu trece peste 200 mii dolari, pe care îl plătesc busuoro, dacă nu din altă cauză, cel puțin din mândrie.

La fondul Episcopului Nicolae Popea pentru masa învățăcelor meseriași au mai dăruit: Ioan Petrișor, paroh (Agiș) 40 b., Georg Hienz, faur, soția sa Ana n. Pildner și copiii lor George și Helmine, încheiând contractul cu învățăcelul Partenie Stana din Barjuc cor. 1.50; I. Tuducoscu, funcț. la „Academia Romana“ (București) 1 cor., Taxele ședinței literare festive din 25 Iulie cor. 9.56, iar la „Legatul T. L. Albini pentru ajutorarea copiilor din Cut“, aplicați la meserii au dăruit: C. Schiau, inv. (Topârcea) 20 bani, N. Boieru, par. (Brezia) și soția sa Florica 40 bani, L. Pușcariu, șef contabil (Cluj) soția sa Elena și fiii lor Emil și Mircea 80 bani, I. Anghel, grădinar și soția sa Elena n. Albu 50 bani, Ioan Ursu de Margina, inginer de comasaj cor. 1.25 și F. Stoiber, mănășer 2 cor. — Pentru prinos aduce calde mulțamite, în numele comitetului „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“: Viotor Tordășianu, prez.

Aviz. Direcțiunea școlael diecezane civile de fete din Arad, aduce la cunoștință celor interesați, că începerea anului școlar la institutul acesta va avea loc prelungă următoarele schimbări față de anunțul școlar publicat anterior: în 1/14 Septembrie o. conferență profesorală. În 3/16 și 4/17 Septembrie înscrierile. În 5/18 Septembrie o. examenele diferențiale sau de primire, în 6/19 Septembrie începerea prelegerilor. În afara de aceste modificări anunțul școlar de Venerabil Consistor din Arad sub Nr. 3412/1912, rămâne neschimbat. Arad, la 14 August 1912. Direcțiunea școlael.

Candidat de avocat se caută pentru cancelaria dlui avocat Dr. Emil Babeș din Budapesta, cu 1 Septembrie n. Adresa: Budapest I Kemeșutca 4.

Se caută pentru o firmă mare dintr'un oraș de frunte din România un lucrător cizmar, tiner, care să știe confecționa și croi ghețe de lux. Leasă fi va fi, după destoinicie, 100—150 lei lunar. Adresa în redacțiunea ziarului nostru.

Act de recunoștință.

Comitetul parohiei gr. or. române din Indiana Harbor, Indiana Nord America, în urma plecării părintelui Simion Mihăilțan, fie că după expirarea concediului se va mai reîntoarce, sau nu, își îndeplinește numai o datorință când exprimă prin aceasta recunoștința și mulțumita sa pentru conducerea cu multă vrednicie și sîrguință a parohiei noastre.

Progresul, numele bun și înflorirea parohiei noastre, sunt toate fapte văzute, cari vorbesc și laudă de sine munca cinstită și zelul Sf. Sale, timp de patru ani, cât pastorul cel bun a fost în serviciul bisericii și poporului din acest oraș.

Timpul cât în fruntea bisericii noastre a stat, va fi pentru noi cea mai evidentă pildă, din care vom învăța cum să muncim și să cinstim legea strămoșească.

Pentru toate acestea comitetul parohial în unire cu glasul poporului, dă părintelui Simion Mihăilțan cu plăcere acest act de recunoștință, dorindu-i încă mulți ani de muncă cinstită în via Domnului.

Din ședința comitetului parohial, ținută la 21 Iunie 1912.

Ioan N. Șufană
președinte.

Iordan Cosma
secretar.

Ioan Duca
epitrop.

Cărți și reviste.

De vorbă cu sătenii, gânduri și îndemnuri, de Alexandru Lupeanu, Cluj, tipografia, Carmen, prețul 70 bani. O cărțică de 140 pagini, care vrea să fie o unealtă a luminării celor mulți. Cuprinde o seamă de îndemnuri foarte potrivite pentru săteni. Gânduri și povești actuale, prinse în bușchi ușoare, în povestiri ioculo, cari se vor citi cu plăcere. E vorba aici despre carte și foloasele ei, despre îndemnurile firi, despre lege, apoi învățături despre Bariț, Cuză-Vodă, Basarabia, Stroiescu, Fapta bună, Credință, Curățenie, Cruțare, America și altele. Limba e pe înțelesul tuturor, și ținută în aceeași vreme la înălțime literară. Autorul Alexandru Lupeanu (Melin), e unul dintre bunii mănăitori ai penei din generația tineră. E cunoscut de cetitorii revistelor și gazetelor noastre. De vânzare la Tipografia „Carmen“ în Cluj—Koloșvár Str. Ferencz Jozsef 58, și la toate librăriile românești.

Nr. 444/1912

[279] 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului al IV-lea de învățător la școala din **Daia** se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt: Salar 1000 cor., din care 600 cor. dela comuna bisericească și 400 cor. întregire dela stat. Cuartir și grădină. Învățătorul e dator a conduce Dumineca și sărbătoarea copiii la biserică și a cânta cu ei la sf. liturgie.

Concurenții au să-și înainteze cererile instruite conform normelor din vigoare în termenul susindicat subsemnatului oficiu protopresbiterial și înainte de alegere a se prezenta poporului în biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântări.

Sebeș, 2/15 August 1912.

Sergiu Medean
protop.

Nr. pp. 908—1912.

[278] 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala confesională rom. gr. or. din comuna **Someșul-rece**, prin aceasta să scrie concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

600 cor. salar anual dela popor.
20 cor. relut pentru grădină.
Cuartir liber în edificiul școlii nou edificate și lemne de foc pentru încălzit.
400 cor. întregire dela stat ce se va esopera.

Cuincuenalele se vor computa numai după un serviciu de 5 ani la această școală.

Doritorii de a ocupa acest post, au aș înainta suplicile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului până la termenul susindicat.

Oficiul protopresbiterial rom. gr. or. în conțelegere cu comitetul parohial.

Cluj, 31 Iulie 1912.

Tuliu Roșescu
protop.

Nr. 719/1912 protop.

(262) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala noastră confesională gr.-or. română din **Ighisdorful românesc**, protopresbiteratul Agnitei se scrie concurs nou cu termen de 15 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. Salar fundamental de 1000 cor., din care 600 cor. se vor plăti din repartitie pe popor, iar restul de 400 cor., precum și cvinvenalele, la care alesul poate reflecta numai după un serviciu de 5 ani la această școală sau cerut dela stat. 2. Cvarțir constător din 2 odăi, o bucătărie și cămară.

Învățătorul ales, care trebuie să poșadă limba maghiară perfect pentru a putea dobândi ajutorul dela stat, va fi dator să țină strana la utrenie și vecernie în biserică, iar la sf. liturgie să cânte regulat cu copiii fără altă remunerațiune și să propună atât în școala de toate zilele, cât și în cea de repetiție religia și să cultive grădina de pomărit.

Învățătorul care va dovedi și calificatiune muzicală pentru instruirea și conducerea unui cor bisericesc, va fi preferit și separat rebonificat.

Concurenții sunt datori să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântări și a face cunoștință cu poporul, iar petițiile de concurs instruite conform normelor în vigoare să le trimită la oficiul protopresbiterial subsemnat.

Agnita, 27 Iulie 1912.

În înțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioachim Muntean
protopop.

Nr. 436/1912.

(256) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa III. **Dobriținaș**, din protopopiatul Cetatea de peatră, să publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fașionate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Cererile de concurs, instruite conform normelor în vigoare se vor înainta în termenul indicat subsemnatului oficiu protopopesc, îndatorându-se concurenții a se prezenta pe lângă restricțiunile regulamentare în o Duminecă sau sărbătoare în biserică spre a cânta și predica, resp. celebra.

Lăpușul-unguresc, 15 Iulie 1912.

Oficiul protopopesc gr.-or. al tractului Cetatea de peatră în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Andrei Ludu
adm. protopop.

Nr. 660/1912

(254) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh, venit vacant prin moartea parohului **George Olariu** din parohia de clasa III. **Lisnău** cu fiilele **Gitfalău, Saciva și Sepsî Magheruş**, se scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fașionate în coala B. pentru întregirea ajutorului dela stat.

Dela concurenții se pretinde a ști limba maghiară perfect.

Concurenții vor avea a se prezenta cu preslabila încuviințare a protopresbiterului în vreuna din Dumineci s'au Sărbători în Lisnău (Lisznyó) prin gara Uzon spre a cânta, celebra și cuvânta, înaintându-și documentele recerute în termenul prefapt subsemnatului oficiu protopresbiterial în Bereczk.

Brețcu, (Bereczk), 8 Iulie 1912.

Oficiul protopresbiterial rom. gr.-or. al Treiscaunelor, în conțelegere cu comitetul parohial.

Constantin Dimian
protopresbiter.

Ad. Nr. 56/1912 com. par. (253) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului nou sistemizat de învățător (al IX-lea), la școala noastră confesională din **Rășinari**, protop. Sibiuului, să publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt: salar fundamental 1000 cor.; relut de locuință 200 cor.; relut de grădină 20 cor. și cvinvenalele prescrie de lege, computeate după serviciul prestat la această școală.

Salariul să ridică în rate lunare anticipative, jumătate din mijloacele bisericești, iar jumătate din aruncul de 5%, impus credincioșilor.

Învățătorul va fi dator, fără remunerație specială, să cânte Dumineca și în sărbători la strănă, și să poarte din sarcinile laterale ale învățământului pe acela cari i-se vor designa de comitet.

Rugărilor, instruite în ordine, să se aștearnă oficiului protopresbiterial tractual în termenul deschis, iar concurenții să se prezinte în biserică spre a-și arăta destoinicia în cântări.

Rășinari, din ședința comit. paroh. gr.-or. ținută la 22 Iulie st. v. 1912.

Maniu Lungu
președ.

Emilian Cioran
not. adhoc.

Văzut:

Dr. Ioan Stroia
protopop.

Nr. 687/1912 protop.

(257) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului vacant de paroh în parohia de clasa III. **Vărd**, protopresbiteratul Agnitei, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fașionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post să-și înainteze rugărilor instruite conform normelor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul susindicat și cu prealabila încuviințare a acestuia să se prezinte în vre-o Duminecă ori sărbătoare în biserică pentru a cânta și predica, eventual a și oficia.

Agnita, 18 Iulie 1912.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al Agnitei în înțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioachim Muntean
protopop.

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățătoriu la școala gr. or. din **Broșteni**, tractul Mercurea, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în acest organ oficios.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt 600 cor. din repartitie de pe popor, grădină în natură și relut de cvarțir după împrejurările locale. Întregirea până la 1000 coroane se va cere dela stat, eventual dela Consistor. Cvinvenalele să socotesc după un serviciu la școală neîntrerupt de 5 ani.

Refectanții au să-și înainteze cererile instruite în regulă la oficiul protopopesc în Mercurea având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare spre a face cunoștință cu poporul.

Broșteni, la 30 Iulie 1912.

(275) 2—3

Ioachim Marcu
paroh. prez. com. par.

Cu consensul meu.

Avr. S. Pecurariu
protopresbiter.

Nr. 3239/1912.

(250) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de vice notar în comuna **Kisapold**, cercul Szerdahely, comitatul Szeben, dotat în 1000 cor. salar anual, prin aceasta public concurs și provoc pe refectanții la acest post a-și înainta cererile lor instruite conform § 6. art. I. din 1883 respective § 3 art. XX. din 1900 și cu atestatele despre serviciile lor, de până în 31 August 1912.

Cunoașterea în vorbire și scris a limbii românești se recere necondiționat. Ziua de alegere se va defige ulterior.

Mercurea, la 29 Iulie 1912.

Pentru primpretorul cercual:

Dr. Baku
pretorul cercual.

Nr. 527/1912.

(263) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci anumite maj jos să scrie concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Blăjeni Criș-Grosuri**, cu salariu de 1000 cor., din repartitie, cvarțir în edificiul școlii și grădină.

2. **Buceș**, cu salariu de 1000 cor., și adevă 500 cor. din repartitie, 300 cor. din cassa bisericești și 200 cor. ajutor din fondurile arhidiecezane, cvarțir în edificiul școlii și grădină și lemne de foc.

3. **Luncoiul de jos**, cu salar de 1000 cor., și adevă 500 cor. din repartitie, 300 cor. din cassa bisericești și 200 cor. din fondurile arhidiecezane, cvarțir în edificiul școlii, grădină și lemne de foc.

4. **Mihăleni**, cu salar de 1000 cor., și adevă 400 cor. din repartitie, 300 cor. din lada bisericești, 300 cor. ajutor din fondurile arhidiecezane, cvarțir în edificiul școlii și grădină.

Concurenții, cari vor dovedi că s au ocupat cu grădnăritul sau praxă în ale pomăritului vor fi preferiți și vor primi pentru îngrijirea grădinei de pomărit tractuală situată în fața edificiului de școală anual 300 cor.

5. **Ribița**, cu salar de 1000 cor., și adevă 600 cor. din repartitie, 200 cor. din cassa bisericești, iar 200 cor. ajutor de stat pus în vedere numai după ocuparea postului cvarțir în edificiul școlii și grădină.

6. **Săliște**, cu salar de 1000 cor., și adevă 300 cor. din repartitie 700 cor. sau cerut întregire dela stat, cvarțir în edificiul școlii și grădină și lemne de foc.

7. **Zărapții**, cu salar de 1000 cor. și adevă 800 cor. din repartitie și 20 cor. din fondurile arhidiecezane, cvarțir în edificiul școlii, grădină și lemne de foc.

Cei aleși sunt datori să instrueze elevii în religie și cântări, să-i conducă Dumineca și în zile de sărbătoare la biserică și a cânta cu ei.

La școala din Blăjeni-Criș alesul are să țină la utrenie strana.

Cvinvenalele să compută numai după un serviciu neîntrerupt de 5 ani la acestea școale.

Concurenții au să-și înainteze cererile instruite conform normelor din vigoare în termenul deschis subsemnatului oficiu protopresbiterial și cu cât le stă cu putință a se pregăti înainte de alegere în vre-o Duminecă ori sărbătoare la biserică pentru a cânta și a se face cunoscuți poporului.

Brad, la 26 Iulie 1912.

Oficiul protopresbiterial în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Vasile Demian
protopresbiter.

Anunț de licitațiune.

Pe baza planului de edificare și a preliminarului de spese aprobate de autoritățile competente superioare se publică licitațiune minuendă pentru **augmentarea edificiului școlar din Mag.** și anume:

a) lucrul de zidire și bărdășitul cu materialul comunei bisericești și b) Mășăritul cu materialul întreprinzătorului.

Licitațiunea se va ținea **Duminecă în 12/25 August a. c.** la 2 oare d. m. în școala din Mag. Prețul de strigare 6800 coroane.

Aprobarea licitațiunei compete comitetului parohial și încheierea contractului cu întreprinzătorii episcopiei parohiale.

Planul și preliminarul se pot vedea la oficiul parohial în Mag.

Mag, la 1 August 1912.

(273) 2—3

Alexandru Vlad
paroh.

Candidat de avocat,

ori un scriitor cu praxă perfectă, află aplicare momentană cu salar bun la

Dr. Merő Samu
advocat

(264) 2—3

Borosjenő, comit. Arad.

Nr. 70/1912 par.

(283) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala confesională gr.-ort. română din **Rohia** (Rohi), protopresbiteratul Cetatea de peatră, prin aceasta se scrie concurs cu termenul până la **16/29 August 1912.**

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar anual de 1000 cor., și anume: 300 cor. din repartitie pe popor, 300 cor. ajutor dela Preavenerabilul Consistor arhidiecezan, iar 400 cor. ajutor dela stat, votat prin decisiul Nr. 56,549—1912 Min.

2. Relut de grădină 20 cor.

3. Cvarțir în natură.

Cvinvenalele se vor socoti numai după serviciul neîntrerupt la această școală.

Alesul va fi îndatorat a propune și religiuinea, a conduce în toate Duminecile și sărbătorile copiii la biserică, și a cânta cu ei la sf. liturgie.

Doritorii de a ocupa acest post au să-și substearnă cererile de concurs instruite conform legilor în vigoare la P. On. oficiu protopresbiterial gr.-ort. român al Cetății de peatră în Lăpușul-unguresc până la termenul susindicat.

Rohia (Rohi), din ședința comitetului parohial, ținută la 2/15 August 1912.

Nicolae German
prezidentul com. par.

Toma Pop
notarul com.

Nr. 477 prot.

Văzut:

Andrei Ludu
adm. protopop.

Nr. 592/1912.

(269) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci în comunele mai jos însemnate se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Mociul superior** cu salar de 1000 cor., și anume: Dela biserică 100 cor. Dela comuna politică 200 cor. Din rescumpărarea didactului 360 cor. Din cele 5% tace de cult 40 cor. Pentru restul de 300 cor. și cuincuenalele recerute se va cere ajutor dela stat. Cuartir și grădină în natură.

2. **Fundata**, cu salar de C. 1000, și anume: Dela biserică C. 100. Dela comuna politică C. 160. Din rescumpărarea didactului C. 340. Pentru restul de 400 cor. se va cere ajutor dela stat pe baza documentelor învățătorului ales. Cuartir în natură, relut de grădină C. 20. —

Cei aleși vor fi datori a ținea strănă la utrenie, iar la sf. liturgie să cânte cu copiii de școală și cu adulții fără altă remunerație.

A provedea instrucțiunea în cursurile de toate zilele și în cele de repetiție și a provedea instrucțiunea din religiuine în toate clasele.

Concurenții sunt datori a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic și a face cunoștință cu poporul, iar petițiile concursuale instruite conform normelor din vigoare a le trimite subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis.

Zernești, în 26 Iulie 1912.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al tractului Bran în conțelegere cu comitetele parohiale.

Ioan Hamsea
prot.

Avis.

La „Cassa de păstrare” în **Mercurea** (Szerdahely, Szeben m.) află aplicare un **practicant cu praxă de bancă.**

Condițiunile se comunică în scris celorce reflectează.

(276) 1—2

Direcțiunea.

Un practicant

cu cel puțin 4 clase gimnaziale ori reale, care cunoaște și limbile germane și maghiare, — află aplicare (conștiuni după invoice) la băcănia

N. Onițiu

Nagyszeben—Sibiu.

(280) 1—

Atelierul tehnic dantistic a lui E. Dicker

Sibiu, str. Măcelarilor Nr. 30

iarăș s'a deschis.

(281) 1—4